

Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas

Lietuvos Respublikos Seimo
Pirmininkei Irenai Degutienei

2009-11-25 Nr. 61- *7106*
Į 2009-11-18 Nr. V-2009-4042

Gerbiama Seimo Pirmininke,

Lietuvos Respublikos Vyriausybė gerai supranta Seimo komitetų vykdomos parlamentinės kontrolės svarbą ir ją labai vertina. Komitetų teikiami pasiūlymai Vyriausybėje nuodugniai analizuojami ir įgyvendinami.

Seimo vykdoma parlamentinė kontrolė bus veiksminga ir naudinga tik tada, kai ji bus paremta objektyvia ir nuodugnia esamos situacijos analize.

Deja, ne visada Seimo komitetams pavyksta į tai atsižvelgti. Štai 2009 m. lapkričio 18 d. Seimo Audito komiteto išvadose Nr. V-2009-4042, paskelbtose Seimo interneto tinklalapyje, išdėstyta Ministro Pirmininko tarnybos ir atskirų ministerijų taupymo priemonių 2009 m. ir 2010 m. planų analizė kelia tam tikrų abejonių. Esame įsitikinę, kad norint objektyviai analizuoti Vyriausybės lėšų taupymo politikos efektyvumą, 2009 ir 2010 metų valdymo išlaidų apimtys (pagal atskiras išlaidų kategorijas) turi būti lyginamos su 2008 m. buvusiu valdymo išlaidų lygiu. Netinkamai pasirinkus palyginimų bazę, nebelineka pagrindo objektyviam situacijos vertinimui.

Norėčiau Jums pateikti skaičius, kurie vaizdžiai rodo, kad Seimo Audito komiteto išvados neatspindi esminių pokyčių Ministro Pirmininko tarnybos ir ministerijų išlaidose. Visose ministerijose 2009 m. (palyginti su 2008 m.) valdymo išlaidos sumažėjo 39 mln. 256 tūkst. litų – 13,8 proc., darbo užmokesčiui skirtos lėšos – 9,3 proc. – beveik 15 mln. litų. Palyginti su 2008 m., reprezentacinės išlaidos 2009 m. ministerijose sumažėjo 3 mln. 612 tūkst. litų, arba 64,3 proc., išlaidos komandiruotėms – 6 mln. 382 tūkst. litų, arba 52,5 proc., tarnybiniam transportui – 1 mln. 192 tūkst., arba 34,3 procento. Ministro Pirmininko reprezentacinio fondo išlaidos šiemet, palyginti su 2008 m., sumažėjo daugiau kaip tris kartus – nuo 62 tūkst. 900 litų iki 20 tūkst. 500 litų. Apskritai, Ministro Pirmininko tarnyboje reprezentacinės išlaidos, lyginant 2008 m. ir 2009 m., sumažėjo nuo 1 mln. 518 tūkst. litų iki 543 tūkst. litų – 64,2 procento. Komandiruotėms pernai iki spalio 1 d. išleista 804 tūkst. litų, šiemet – 3,5 karto mažiau – 231 tūkst. 500 litų. Atsisakius 6 automobilių, išlaidos transportui dabar mažesnės beveik 20 procentų. Sumažintas darbuotojų skaičius – 2008 m. Vyriausybės kanceliarijoje dirbo 264 žmonės, o nuo 2009 m. rugsėjo 15 d. Ministro Pirmininko tarnyboje dirba 195 darbuotojai.

Šie skaičiai, kaip Jūs matote, kalba patys už save. 2010 m. bus laikomasi griežtos taupymo politikos – visos valdymo išlaidos toliau bus mažinamos. Palyginti su 2009 m. planuojamomis išlaidomis, 2010 m. valdymo išlaidos ministerijose turėtų sumažėti dar 14,3 proc., darbo užmokesčio fondas – 11,5 procento.

Minėtoje Seimo Audito komiteto analizėje yra ir kitų netikslumų. Pavyzdžiui, teigiama, kad „pagal galiojančius teisės aktus, ministras reprezentacinį fondą naudoja neatsiskaitytinai“ ir siūloma „teisės aktuose reglamentuoti šio fondo naudojimo ir atsiskaitymo už jį tvarką“. Tačiau iš tikrųjų Vyriausybės 1998 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 990 „Dėl reprezentavimo fondų“ (Žin., 1998, Nr. 70-2052; 2001, Nr. 1-12; Nr. 2008, Nr. 149-6053) 4 punkte yra nustatyta, kad ministro reprezentacinio fondo lėšos naudojamos atsiskaitytinai, o atsiskaitymo tvarka nustatyta finansų ministro 2009 m. sausio 21 d. įsakyme Nr. 1K-008 „Dėl Atsiskaitymo už atstovavimo šalyje ir

užsienyje išlaidoms finansuoti fondų lėšų naudojimą taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 10-383).

Dar vienas minėtos Seimo Audito komiteto analizės trūkumas – sisteminių pokyčių valstybės valdymo struktūroje ignoravimas. Kadangi vietoj ministerijų sekretorių (karjeros valstybės tarnautojų) 2009 m. viduryje įvestos viceministrų pareigybės – politinio (asmeninio) pasitikėjimo tarnautojai, tai jų darbo užmokesčio fondas iš valstybės tarnautojų eilutės tik buvo perkeltas į politikų eilutę biudžete. Todėl nėra korektiška lyginti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų darbo užmokesčio fondų dydžių 2009 ir 2010 metais.

Manytume, kad atliekant išlaidų analizę ministerijose taip pat nekorektiška lyginti 2009 m. naujai įsteigtos Energetikos ministerijos, kurios veikla įsibėgėjo tik metų viduryje, išlaidas 2009 m. su 2010 m. planuojamais asignavimais. Akivaizdu, kad šios ministerijos išlaidos 2010 m. bus didesnės nei 2009 m., bet ne todėl, kad nebus taupomos lėšos, o tik dėl to, kad vienu atveju imamos išlaidos per ilgesnį laikotarpį, o kitu atveju – per trumpesnį. Tuo tarpu, iš 2009 ir 2010 metų biudžetų duomenų akivaizdu, kad Energetikos ministerijos ir Ūkio ministerijos bendros išlaidos valdymui yra mažesnės nei tokios pat išlaidos, kurios 2008 m. buvo skirtos nepadalintai Ūkio ministerijai.

Siekdami, kad Seimo vykdoma parlamentinė kontrolė būtų veiksmingesnė ir objektyvesnė, o teikiami pasiūlymai paremti gilesne situacijos analize ir todėl tikslesni, siūlytume prieš skelbiant visuomenei Seimo komitetų informaciją, analizę ar išvadas apie Vyriausybės institucijų finansavimą pirmiausia su šia informacija supažindinti Vyriausybę. Taip visada elgiasi Valstybės kontrolė, atlikusi kurios nors ministerijos ar Vyriausybės veiklos auditą. Mielai pateiksime patarimus, kaip geriau atlikti analizę, nurodysime pastebėtas klaidas. Manytume, kad visuomenei paskelbti neteisingi faktai ar klaidinga jų interpretacija neprisideda nei prie Seimo, nei prie Vyriausybės autoriteto didinimo, mažina visuomenės pasitikėjimą tiek įstatymo leidžiamąja, tiek vykdomąja valdžia.

Gerbiama Seimo Pirmininke, norėčiau Jus užtikrinti, kad sunkmečio sąlygomis nėra jokių alternatyvų valdymo išlaidų mažinimui, todėl Vyriausybės taupymo politika bus ir toliau nuosekliai įgyvendinama.

Ministras Pirmininkas

Andrius Kubilius